

Letter to the Mekong River Commission Council

Chiang Rai, on the banks of the Kok River

26 November 2025

To: Members of the Mekong River Commission Council

On the occasion of your meeting on the Kok River, and as we mark the 30th anniversary of the 1995 Mekong Agreement, communities living along the Kok, Sai, Ruak, and Mekong Rivers wish to bring to your urgent attention the most critical and immediate challenge facing our basin today: the transboundary heavy metal contamination caused by unregulated mining operations in the upstream areas of Shan State, Myanmar.

Hundreds of unregulated mine sites—including for the extraction of rare earths, gold, as well as manganese and other critical minerals—operate without any environmental safeguards. As a result, toxic chemicals and heavy metals are being discharged directly into headwater streams and tributaries that flow into Thailand's Chiang Mai and Chiang Rai provinces and further downstream into the Mekong River along the Thai–Lao borders in Chiang Rai opposite Bokeo Province, in Loei Province opposite Vientiane, Bungkan opposite Bolikhamsai Province and in Nakhon Phanom opposite Khammouane Province.

Current water quality data in Thailand indicates contamination well above Thai and WHO safety standards. There is clear evidence of extensive transboundary impacts emerging with profound negative implications for ecosystems, food security, fisheries, economies, and public health across the basin.

We note with concern that the draft MRC Strategic Plan 2026–2030, now before the Council, does not yet reflect these new realities—specifically in relation to the scale, severity, toxicity and urgency of the transboundary heavy metal contamination arising from unregulated mining.

We respectfully urge the Mekong River Commission to elevate and prioritise Strategic Priority 2 on Enhancing Data, Monitoring, and Predictive Capabilities for Decision Support and Strategic Priority 3 on Advancing Coordinated River Basin Management Operations to ensure that the MRC is equipped to respond to this rapidly escalating crisis. The situation is already undermining public confidence in water use, fisheries, agricultural safety, and cross-border economic activity, and poses growing risks to the health of tens of millions of people in the Lower Mekong Basin.

We therefore call on the MRC Council to recognise this issue as an emergency transboundary environmental threat requiring immediate joint action from Mekong governments, and respectfully propose the following urgent steps be taken without delay:

- Governments of the four MRC member countries—together with Myanmar, China, and countries linked to global supply chains—must recognise the transboundary contamination caused by unregulated mining as an urgent regional priority, and initiate negotiations toward strictly regulating the development, operations and closure of mining sites, along with practical time bound steps to remediate the current ecological damage already wrought by current mining practices.
- Comprehensive and regular water-quality monitoring must be conducted along the entire Mekong mainstream and key tributaries – with regular up-to-date transparent public reporting – to ensure that communities have access to timely information about contamination risks.
- Strengthen regulations across all national jurisdictions to halt the use and crossborder transit of the most toxic chemicals currently relied upon for extraction.
- Finally, in order to ensure relevance of the MRC Strategic Plan 2026–2030, it is critical that commitments are made for a dedicated programme to monitor, publicly report and initiate early warning alerts related to transboundary heavy metal contamination for the Mekong and its tributaries.

We trust that the Mekong River Commission Council will exercise leadership and uphold its mandate to protect the basin for present and future generations.

Respectfully,

People's Network for the Protection of the Kok, Sai, Ruak, and Mekong Rivers
Thai People's Network for the Mekong River

[แปล] จดหมายถึงคณะมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขง MRC Council

ริมฝั่งแม่น้ำโขง จ.เชียงราย
26 พฤศจิกายน 2568

เรียน คณะมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขง

ในวาระที่ท่านได้มาประชุมที่แม่น้ำกก และในวาระครบรอบ 30 ปี ข้อตกลงแม่น้ำโขง 1995 Mekong Agreement ประชาชนในลุ่มน้ำกก สาย รวก โขง ใคร่ขอเรียนถึงประเด็นเร่งด่วนที่สุด คือ ปัญหามลพิษข้ามพรมแดน จากการท่าเหมืองแร่หนักอกกฎหมายที่ต้นน้ำในรัฐฉาน เมียนมา ซึ่งส่งผลให้มีการปนเปื้อนในแม่น้ำสารโลหะหนักเกินค่ามาตรฐานของไทยและ WHO ในพื้นที่ จ.เชียงใหม่ จ.เชียงราย ลงไปจนถึงแม่น้ำโขง ที่พรมแดนไทยลาว จ.เชียงราย ตรงข้ามแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว และ ไปจนถึงแม่น้ำโขงพรมแดนไทยลาว ที่ จ.เลย ตรงข้ามแขวงเวียงจันทน์ จังหวัดบึงกาฬ ตรงข้ามแขวงบอลิคำไซ และจ.นครพนม ตรงข้ามแขวงคำม่วน ในข้อมูลในขณะนี้ปรากฏว่าเหมืองแร่แรร์เอิร์ท แร่ทองคำ แมงกานีส และอื่นๆ เกิดขึ้นนับร้อยแห่งบนภูเขาที่ต้นน้ำ และในลำนน้ำสาขาต่างๆ ซึ่งไม่มีมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้สารพิษ โลหะหนัก มลพิษทั้งหมดไหลลงสู่แม่น้ำโขง

ร่างแผนยุทธศาสตร์ 5 ปีของ MRC ที่กำลังเข้าสู่การพิจารณาของคณะมนตรีในวันนี้ ยังไม่พบว่ามี การพิจารณาข้อเท็จจริงใหม่ ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สุด คือปัญหามลพิษข้ามพรมแดนจากเหมืองแร่ที่ไม่มีการควบคุมในลุ่มน้ำโขงตอนบน

เครือข่ายประชาชนฯ ใคร่เรียนว่า คณะกรรมการแม่น้ำโขง ควรยกระดับและให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ว่าด้วย Enhancing Data, Monitoring, and Predictive Capabilities for Decision Support และ Advancing Coordinated และยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วย River Basin Management Operations เพื่อร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนมลพิษ ที่เกิดขึ้นในลุ่มน้ำโขง ผลกระทบดังกล่าวกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในการใช้น้ำ การประมง เศรษฐกิจ ความมั่นคงทางอาหาร สุขภาพของประชาชน public health ของประชาชนหลายสิบล้านคนในภูมิภาค

พวกเราเห็นว่า คณะมนตรีแม่น้ำโขงควรยกประเด็นนี้ให้เป็น วาระเร่งด่วนฉุกเฉินด้านของรัฐบาลภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และขอเรียนข้อที่ควรดำเนินการเร่งด่วนดังนี้

1. รัฐบาลทั้ง 4 ประเทศ รวมถึง เมียนมา และจีน และประเทศที่เกี่ยวข้องกับ Global Supply Chain ต้องยกวาระเรื่องมลพิษข้ามพรมแดนจากการท่าเหมืองแร่ เป็นเรื่องเร่งด่วน และต้องเสนอให้มีการเจรจา ให้มีการท่าเหมืองแร่ที่รับผิดชอบ ลดผลกระทบ และยุติแหล่งมลพิษ
2. เสนอให้มีแผนเร่งด่วนใน MRC Strategic Plan 2026-2030 เฉพาะด้านว่าด้วยเรื่อง การติดตามเฝ้าระวังและเตือนภัยกรณีมลพิษข้ามพรมแดนแม่น้ำโขงและลำนน้ำสาขา
3. ดำเนินการตรวจคุณภาพน้ำ ตลอดลุ่มน้ำโขงเพื่อให้ประชาชนทราบความเสี่ยงของการปนเปื้อนสารโลหะหนักและแจ้งเตือนให้ประชาชนทั้ง 4 ประเทศได้ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวังความปลอดภัยทางด้านสุขภาพ

พวกเราหวังว่า คณะมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขง จะตระหนักถึงความเร่งด่วนของสถานการณ์มลพิษข้ามพรมแดนในปัจจุบัน รวมถึงการสร้างสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย เพื่อลูกหลานของแม่น้ำโขงในอนาคตตั้งชื่อว่า "Meeting the Needs, Keeping the Balance" และ "Empowering the Next Generation"

ขอแสดงความนับถือ

เครือข่ายประชาชนปกป้องแม่น้ำกก สาย รวก โขง
และเครือข่ายประชาชนไทยเพื่อแม่น้ำโขง